

A close-up photograph of a woman with short blonde hair and glasses, smiling warmly at the camera. She is wearing a yellow t-shirt and holding a small, white, curly-haired lamb against her chest. The background shows a rustic wooden structure.

«Da jeg var 40,
innså jeg at hvis
jeg skulle
gjøre noe med
drømmene mine,
så var det nå.»

– Hvis jeg kan være med på å gjøre Svardal til et enda bedre sted å være for andre, blir jeg glad. Jeg tror det handler om behovet for å dele det gode, sier Bjørg Solheim (58). For fem år siden flyttet hun fra Oslo til Svardal i Telemark, der hun begynte som geitebonde og vever.

Fillaryer kan også være lekker vindus-dekor, som her når de lufter seg i Telemark-lufta.

Fargeglade skjerf ser dagens lys i veven til Bjørg Solheim.

Drømmeveveren

Dette er historien om en sykepleier i Oslo som ble geitebonde i Telemark. Og om hvordan livet forandret seg da hun våget å leve ut kreativiteten.

TEKST: ANNE-LINE HENRIKSEN
FOTO: MARI SVENNINGSSEN

REGNSKYENE HENGER TUNGE og gråhvite langs de mørke fjellsidene. Vi passerer Seljordsvannet og ser etter sjøormen. Kjører videre mot Flatdal, forbi trivelige Nutheim Gjestgiveri og Kunsterhotell og fortsetter oppover E 134, vel vitende om at vi er i et område av Telemark som kryr av sagn og eventyr. I Svarddal svinger vi av veien ved melkerampa og

kommer til Bjørg Solheims gård etter to minutter. Det lukter nybakt, rundstykkene ligger til avkjøling på kjøkkenbenken. Nyrrøte jordbær og syltetøy av multer som hun plukket dagen før, står i to skåler. Kaffetrakteren surkler og går.

Etter 30 år i Oslo lengtet Bjørg og mannen ut av byen. Begge sønnene var flyttet hjemmefra for å studere.

– Da jeg var 40, innså jeg at hvis jeg skulle gjøre noe med drøm-

mene mine, så var det nå, sier Bjørg Solheim.

Med ønske om et friere liv startet jakten etter småbruk over store deler av landet.

– Vi så oss om etter et sted på Vestlandet, lurte på om vi skulle bosette oss på en øy på Sørlandet, og leide en gård i Numedal.

Men tilfeldigheter og røtter i Telemark førte Bjørg og Kåre Solheim til den vesle bygda Svarddal i Seljord kommune. Et sted hvor den moderne verden kom sent og husene ikke fikk elektrisitet før i 1951.

– Bestemor var fra nabogården, og lilleøsteren min, Toril, bor to gårder bortenfor. Så da vi fikk tilbud om å kjøpe Midt-Svarddal, hadde jeg en fornemmelse av at stedet ventet på oss.

Ekteparet flyttet inn jula 2001. Det var snø. Stjerneklar himmel. De fyrt på peisen i det laftede tømmerhuset og måtte klype seg i armen, stemningen var magisk. Sønnene Håkon (26) og Audun (30) kom, og familien var samlet. Et nytt år var i vente, huset i Oslo var solgt, og Kåre, som var professor i kirurgi ved Ullevål, var pensjonist. Her, langs fjellsidene, ventet det nye livet. Småbruket skulle settes i stand, og Bjørg skulle ha geiter og veve vakre pledd og sjal.

– Jeg fikk en intens følelse av å høre til, forteller Bjørg.

Så ble Kåre syk. Året etter at de kom til Svarddal, dør han. I tre år har Bjørg vært alene.

– Jeg valgte

Det begynner med ull fra mohairgeitene og ender opp som sjal, skjerf, åkler og pledd. Farger er viktig i alt Bjørg skaper gjennom veving, og hun får mye inspirasjon fra gamle mønstre.

å bli. Hva skulle jeg gjøre alene i Oslo? Vi hadde et prosjekt jeg ville fullføre.

Etter fem år i Svarddal er følelsen av tilhørighet bare blitt sterkere.

– Noen av mine beste stunder har jeg seint på kvelden. Da sitter jeg i en kubbestol foran peisen og tenker. Koser meg med en kopp te eller et glass vin. Lytter til stillheten. Gir meg tid til bare å være.

GEITEBONDE OG IDÉHISTORIKER.
Spesialsykepleier og tekstilutdannet vever. Der har du Bjørg Minnesjord Solheim.

– Jeg tror jeg er født med intens

tiltakslyst. Det har boblet i meg fra jeg var liten. Senere i livet har jeg alltid kjent en glede ved å arbeide, forteller Bjørg, som vokste opp med vev på gård i Gjerpen utenfor Skien.

Allerede som åtteåring sendte moren henne på en arbeidsstue der hun kunne drive med håndarbeid, enda aldersgrensen var ti år.

– Jeg nyter å sette meg ned i seine kveldsstunder, men det er etter å ha brukt meg gjennom dagen. Jobb er en viktig del av livet vårt. Vi bruker så mye tid på det. Da er det viktig å trives. Det sa jeg til ungene mine; samme hva du gjør, så må du føle at det er meningsfullt.

Bjørg tror tiltakslysten og skaperleden holdes ved like av at hun liker å lære.

– Jeg husker jeg gråt av glede da jeg begynte å studere som førtiåring. Begynte med ex.phil, og fortsatte med idéhistorie. Jeg var helt oppslukt under forelesningene. Ut over det liker jeg å pusle for meg selv. En stund malte jeg, men tok et valg, og bestemte meg for tekstil som er det jeg har kompetanse i. Det kjennes ut som «mitt» materiale, hvor jeg kan få utløp for kreativiteten. Farger er viktig, jeg leker med dem, med lys og skygge, når jeg vever. Når jeg kommer inn i et rom, kan fargene avgjøre om det er godt å være der.

Jeg tenker mye på hvordan jeg skal gjøre det trivelig for at folk skal føle seg velkommen.

Mye tyder på at daværende landbruksminister Lars Sponheim følte seg velkommen da han besøkte småbruket til Bjørg i fjor. Han mente hun var et godt eksempel på at innflytttere kan skape nye aktiviteter i distrikturene. Statsråden påpekte også at folk som sitter i leiligheter i byen har eventyrlige muligheter om de får tak i et småbruk på landet.

– Jeg tror det er flere enn oss som bærer på en drøm om en annerledes hverdag, sier Bjørg.

På Bjørg Solheims gård i Svartdal ligger det mye historie i veggene.

Det gir en egen glede å dyrke sine egne poteter og spise elg og reinsdyr som er jaktet på egen grunn.

ETTER AT KÅRE DØDE, innså Bjørg at hun måtte ta ansvaret alene.

– Jeg kunne ikke forvente at sønnene våre skulle realisere mine drømmer.

Hun har lært seg å kjøre traktor og tilrettelagt driften slik at hun klarer å ta hånd om gården og de 29 geitene.

– Nei, jeg føler meg ikke ensom. Utfordringen er å få mer tid alene. Det er mye folk innom i vevstua, og jeg har gode nabover. Naboenes på gården over meg er kunstnere,

og ved siden av bor en øyelege med praksis i Seljord. Det er flere unge barnefamilier i bygda. Det viktigste når du flytter til et nytt sted, er å være bevisst på at andre har bodd der før deg. Du blir ydmyk og lydhør. Vi var heldige og ble tatt godt imot.

Bjørg løser ikke døra hjemme.

– Du har ikke noe her å gjøre hvis du er redd. Frykten for å være alene må du bli ferdig med før du flytter til en fjellgård.

DET HAR SLUTTET Å REGNE. Solstrålene stuper loddrett gjennom skyene. Gresset fryder seg over å ha fått vann etter en tørr sommer.

På kjøkkenet til Bjørg har tiden stått stille. Det er hyller overalt, stappfulle av kopper og kar, bokser og boller, krus og glass.

– Egentlig er jeg minimalistisk av natur, så dette kjøkkenet ereldig ulikt meg. Men tingene forteller en historie. Her finner du redskaper de brygget øl og laget ost og smør med. Vi har satt i stand en del av det vi har funnet, enten det var redskaper for ull og lin eller vev. Jeg ser skjønnhet i ting, og ser at de så i gamle dager også, selv om de levde i trange kåر. De var opptatt av å lage former som skulle være gode å se på, i tillegg til at de skulle være gode å bruke.

Det er kriteriene for god design i dag også.

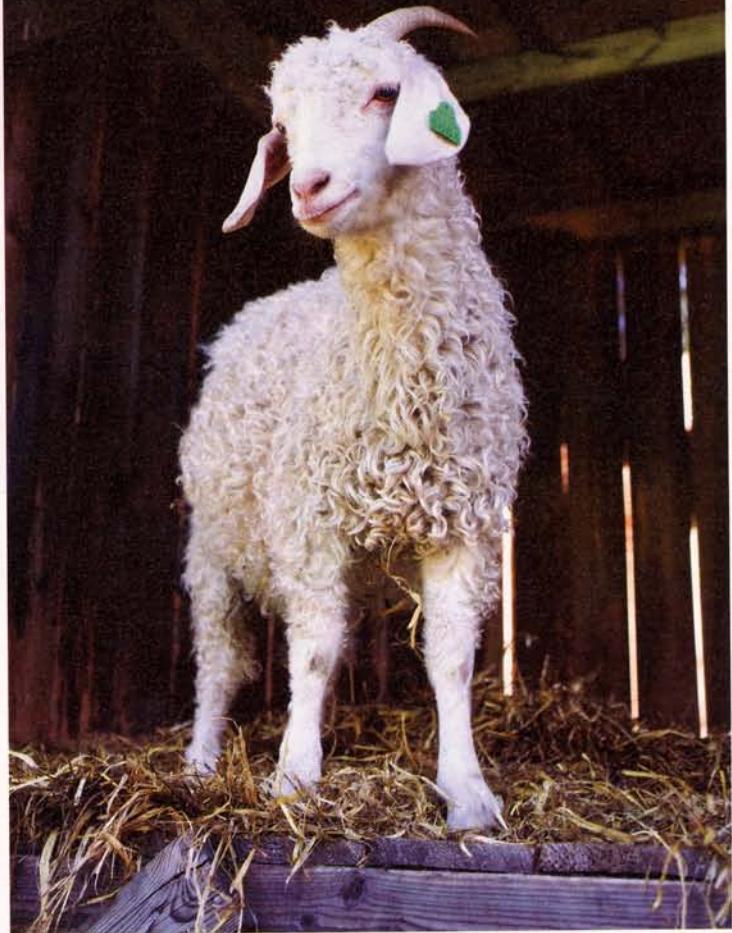
Vevstua er i andre etasje på låven. Der står det tre vever, og en svartovn i flere etasjer troner midt i rommet. I den fyrer Bjørg om vinteren. Under seg har hun geitene. Om sommeren lager hun stue i fjøset. Når dyrene er på beite, bruker hun fjøset til fest og foredrag for turister.

På veggen henger et praktfullt og fargesterkt teppe hun har vevd.

– Det er et brugdeplagg, som opprinnelig var et senge-

Garn på sneller venter på å bli til noe større.

Bjørgs geiter er mohairgeiter. De klippes to ganger i året. Hver av dem gir mellom fire og seks kilo finfibret ull.

«Jeg tror jeg er født med intens tiltakslyst.»

pledd, eller forløperen til dyna, kan du si. Det er spennende å kopiere gamle mønstre; plutselig oppdaget jeg at sjutallet går igjen i kombinasjonen av farger og mønstre.

En varmgul drakt henger over en silkekjole og er et resultat av ull fra mohairgeitene, naturen og Bjørgs sans for det vakre. Den varmgule fargen kommer av at garnet er farget med bjørkelauv. Deretter er stoffet vevd, klippet og sydd til en lekker drakt og et omslagsskjørt. Silkekjolen er i samme farge. Den fikk hun inspirasjon til da hun studerte folkekunst med fordypning i tekstil på Rauland.

BJØRG STÅR OPP HALV ÅTTE om morgen og går ned til geitene.
– De får mat, jeg snakker litt

med dem, gjør reint. Jeg finner roen når jeg er i fjøset. I stressa perioder merker jeg hvordan dyrene er med på å holde meg i balanse.

Etterpå går hun opp i verkstedet og fyrer opp i ovnen. Setter seg foran pc-en eller veven. Drikker kaffe, kjører vekk snø hvis det er nødvendig. Av og til kommer Toril, og så vever de sammen.

Det sies at da Tarjei Vesaas en gang ble spurta om hva han gjorde da han ikke skrev, svarte dikteren: Da sit eg og glor. Når Bjørg atskilige år senere får spørsmål om hva hun gjør når hun ikke vever, svarer hun:

– Jeg lytter.
Tenkestundene foran peisen om kvelden handler om mer enn å tenke over dagen og morgendagen. Det er da hun «lytter til livet».

– Det er ikke lyder i huset eller vinden utenfor jeg hører, men kanskje en stemme inne i meg selv. Å lytte innover kan være en måte å frigjøre meg fra meg selv på. Ta del i noe som er større enn meg. Det ligger mange gleder gjemt i hverdagen, men jeg tror vi må gi oss tid for å oppdagge dem. Det egentlige viser seg ikke før tiden er inne. Og det kan ikke vi bestemme med vår utålmodighet. Det er som med alt annet som vokser; bladene på trærne folder seg ut når de skal.

Bjørg har sine triks når hun trenger påfyll. Da går hun på en kunstutstilling eller på en koncert. Hun er bare to timer og et kvarter unna Oslo.

– Hva tenker du om framtidens?

– At folk kommer til å tenke annerledes i forhold til å bo og leve. Selv om byene vokser, tror jeg en del kommer til å «vende tilbake til naturen». Bare tenk over hvor travle livene våre er blitt. Jeg kjerner en del unge som har det slitsomt rett og slett fordi de er med på så mye. Flere mennesker lengter etter et naturligere liv, et roligere tempo. Et sunt samfunn skapes ved at folk trives.

For sin egen del håper Bjørg å beholde helsa slik at hun kan fortsette å gjøre det hun gjør nå. Så lenge som mulig.

– Jeg er 58 år og vet om folk som føler at de begynner å bli ferdige med livet. Selv føler jeg meg veldig midt i!

Sorgene har Bjørg vevd inn i «sorgens pledd».

– Da jeg malte for noen år siden, var det flere som sa det var mye tristhet i bildene mine. Selv om jeg har melankolien i meg, tror jeg gleden er mer framtredende i det jeg lager. Når du har hatt en stor sorg, tror jeg det blir lettere å se gleden. Og at den kjennes større.

– Savner du en kjæreste?

– Jeg tror på forelskelsen og kjærligheten, og har vært så heldig at jeg har fått oppleve det. Det hender jeg savner en å elske, men dersom jeg skulle finne en sånn kjærlighet, ville han få så mye på kjøpet. Det er ikke sikkert det hadde blitt så enkelt.

Vil du vite mer om hva Bjørg lager? www.midt-svartdal.no

Ukens SMS-quiz

Morsom SMS-konkurranse i tre deler.

NYTT I
ALLERS

1 Hvilken by tenker vi på?

STIKKORD: SAKOFON, KONGEBJØRKA,
ANE BRUN

Vet du svaret så send navnet på SMS og bli med i trekningen av blanderen i serien Avantgarde fra Wilfa.

Skriv: AQUIZZ <løsningsord>
og send til 1901.

Hvis du vil, kan du gå videre.

Vinn egen-
pleie-
produkter

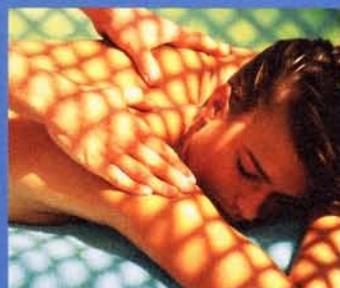
2 24 timer etter at vi har mottatt ditt svar vil du få en SMS med en ny oppgave på din mobiltelefon. Svarer du riktig på denne kan du vinne Sans Soucis-produkter.

Skriv AQUIZZ <løsningsord>
og send svar til 1901.

Hvis du vil, kan du gå videre.

3 24 timer etter at vi har mottatt ditt svar på trinn 2 får du den siste oppgaven. Har du svaret, kan du vinne SPA-weekend på Oline Spa, Pers Resort, Gol for to personer med helpensjon.

Skriv: AQUIZZ <løsningsord>
og send svaret til 1901

Vinn
spa-opphold

(Kr 6,50 per melding).

Vinnerne bli tilskrevet, og navnene offentliggjøres i Allers 45

aloë
GEL

Ditt eget apotek
på tube – rett
fra naturen!

Aloe Gel er en klar Aloe Vera gele som har lindrende effekt ved:

- Lette solskader
- Mindre forbrenninger
- Brennmaneter
- Brennesle
- Insektstikk
- Småsår
- .. og mye mer

Fåes bl.a. hos:

.. og i mange andre dagligvarebutikker over hele landet

ALFACARE®
helse for sport, jobb og fritid
www.alfacare.no
Notodden Tlf: 35 02 95 95